

Uddrag af materiale udarbejdet af Folketingets administration fra konferencen om samspillet mellem Folketinget og regeringen den 9. oktober 2006 på Arken

Oplæg

til drøftelse af folketingsspørgsmål og ministersvar

Medlemsspørgsmål og ministersvar udgør for medlemmerne af oppositionspartierne måske den vigtigste parlamentariske kommunikationsform.¹⁾ Spørgsmål til uddybning af lovforslag har været kendt i hvert fald siden parlamentarismens indførelse. Spørgsmål i salen om konkrete administrative forhold indgik i finanslovsbehandlingen, indtil man i 1948 indførte § 20-spørgsmål og i 1972 udvalgsspørgsmål på almindelig del. En oversigt over udviklingen i antal § 20-spørgsmål er gengivet i bilag 1. I oversigten på bilag 2 indgår en tabel over udviklingen i antal udvalgsspørgsmål på almindelig del de sidste 10 år.

Folketingets afhængighed af ministrene med hensyn til oplysninger til brug for såvel lovgivning som kontrol med regeringen har jævnligt givet anledning til principielle drøftelser om både svarenes kvalitet, mængden af spørgsmål samt klarheden og forståeligheden af begge.

1. Krav til ministersvarene

Efter ministeransvarlighedslovens § 5, stk. 2, kan en minister straffes, hvis ministeren giver Folketinget urigtige eller vildledende oplysninger eller under Folketingets forhandling af en sag fortier oplysninger, der er af væsentlig betydning for tingets bedømmelse af sagen.

Lars Nordskov Nielsen har i 1994 anført²⁾, at der er to formentlig principielt forskellige opfattelser af, hvor alvorligt sandhedspigten skal tages. Den ene opfattelse er den, at ministres svar og oplysninger til Folketinget indgår i et partipolitisk spil, som giver nogle betydelige friheder.

Den anden opfattelse er, at ministeransvaret er en helt fundamental del af vort demokratisk-parlamentariske system, at Folketinget i udøvelsen af sin kontrolfunktion er særdeles afhængig af at kunne stille spørgsmål og få dem korrekt besvaret, og at ministeransvarets funktion derfor uomgængeligt er knyttet til den forudsætning, at stillede spørgsmål besvares i overensstemmelse med sandheden. Se endvidere Jens Peter Christensen³⁾, der bemærker, at den første opfattelse peger på en væsentlig side af den praktisk-politiske sammenhæng, som den parlamentariske spørgsmålsstillen og ministrenes svar indgår i. Spørgsmål kan have mange forskellige politiske funktioner, og ministre kan have mange motiver og metoder til at skjule så meget som muligt. At ministrenes svar og oplysninger til Folketinget således ofte indgår i et politisk spil, ændrer imidlertid ifølge Jens Peter Christensen ikke ved, at ministeransvarlighedsloven kræver, at sådanne svar og oplysninger er korrekte og dækkende.

Ministeransvarlighedsloven er i den danske statsretlige litteratur fortolket således, at den ikke i sig selv medfører en pligt til at svare. Men når der svares, skal svaret opfylde kravene. I hvilket omfang et svar vil kunne kritiseres for ikke at leve op til disse, forudsætter en undersøgelse dels af de objektive forhold, dels af ministeriets viden på tidspunktet for afgivelse af svaret. Sådanne vurderinger er gennemført i forbindelse med kommissionsundersøgelser og lign., hvor der har været en særlig oplysningsadgang i forhold til den interne sagsgang i ministeriet. I alle de af Jens Peter Christensen citerede sager har det undersøgende organ i overensstemmelse med ministeransvarlighedsloven taget udgangspunkt i, at svarene ikke må være urigtige eller behæftede med fejl, og i visse af udtalelserne kritiseres også svar, som ikke er fuldt dækkende

¹⁾ Parliamentary Control in the Nordic Countries, Forms of Questioning and Behavioural Trends, Matti Wiberg sammen med 5 andre nordiske statsvidenskabelige eksperter m.fl., 1994, side 22.

²⁾ Folkestyre og forvaltning, Kbh. 1994. Politikere og Embedsmænd: Behov for åbenhed og offentlig debat.

³⁾ Ministeransvar, 1997, side 360.